

Iers jurylid Paul Hannan looft natuurlijk voorbrengen Nederlandse koeien

Met drie stieren per jaar naar excellente veestapel

In de laatste tien jaar was de Lisnalty-veestapel van Paul en Eileen Hannan vijf keer de beste en vijf keer tweede in de jaarlijkse verkiezing van de 'Beste veestapel van Ierland', georganiseerd door het Ierse holstein-friesianstamboek. Dit is het resultaat van jarenlang fokken op hoge producties en top-exterieur. Om dit te bereiken, kiest Paul per jaar de beste drie stieren die hij internationaal kan vinden.

tekst **Diane Versteeg**

De stapel stierencatalogi naast zijn bed is zeker een meter hoog', zegt Eileen Hannan (50) over de hobby van haar man Paul (49), mooie koeien fokken. Enigszins schuldbewust zegt Paul vervolgens dat hij per jaar maar drie stieren voor de hele veestapel gebruikt. 'Ik kies de drie beste stieren internationaal, die zowel op exterieur als melkproductie bovengemiddeld scoren', zegt hij over de stierkeuze.

Misschien kennen Nederlandse veehouders de Ier Paul Hannan nog als het enthousiaste jurylid van de laatste Nationale Rundvee Manifestatie (NRM). Hij viel op door zijn snelle manier van praten en lovende woorden voor de koeien in de ring. 'Ik was echt onder de indruk van de koeien in Zwolle', zo memoreert hij de twee dagen in juni 2014. Vooraf werd hij gewaarschuwd dat Nederlanders niet zo

open zouden zijn. 'Maar al tijdens de veiling op vrijdagavond draaide dat beeld volledig om: ik kreeg overall een biertje en iedereen sloeg me enthousiast op de schouders', lacht hij uitgelaten. Sinds de NRM jureert Hannan vaker en ook steeds vaker internationaal. Afgelopen juni jureerde hij de Deense nationale kampioenschappen. 'Het hele gezin gaat dan mee. Eindelijk gaan we ook naar het

Paul en Eileen Hannan

Het internationale keuringsjurylid Paul Hannan heeft een van de Ierse veestapels die fors groeit. Hij fokt zowel op exterieur als productie.

Aantal koeien:	160
Melkquotum:	12.000 3,75 3,22
Hoeveelheid land:	280 hectare
Aantal stuks jongvee:	50

23 vaarzen ingeschreven. Hiervan scoorden 21 dieren 86 punten of meer', zegt de veehouder trots.

Zoals vermeld kiest Hannan jaarlijks slechts drie stieren, maar hij bezuinigt niet op de kosten van een rietje sperma. In 2014 gebruikte hij de stieren Seaver, Numero Uno en Bookem. In 2015 maakte hij gebruik van Doorman, Observer en Vieuxsaule Flame. 'Nu staan Mogul, Doorman en Dorcy op de kaart. Om de laatste dieren te dekken die niet via ki drachtig zijn geworden, kies ik altijd een stier uit de vaders die ik heb ingezet.' Gevraagd naar zijn stierkeuze voor 2017 blijft hij een antwoord schuldig. 'Dat bepaal ik na de Ierse National Dairyshow in oktober.'

Geen kalf met kerst

In tegenstelling tot veel andere Ierse veehouders heeft Hannan een zogenaamd 'split-calving'-systeem. Dat wil zeggen dat zijn koeien op meerdere momenten in het jaar afkalven. Vijftig procent kalft af van september tot halverwege november, vijftien procent in januari en februari en de laatste vijf procent in maart en april. 'Maar nooit een kalf met kerst', lacht hij.

Voordat de dieren worden geïnsemineerd, laat Hannan ze allemaal scannen. De dieren worden gecontroleerd op cystes, in-

Links: de veestapel ligt in de heuvelachtige weides rondom de boerderij

Onder, bovenste foto: omdat de veestapel groeit, werd in 2015 een extra stal gebouwd

Onder: de ligruimte in de nieuwe stal bevat ligboxen van flexibel materiaal

buitenland op vakantie', zegt Eileen met een knipoog. 'Dat is wel een mooie bijkomstigheid van Pauls hobby.'

Beste veestapel van het jaar

Dat een strategie van drie stieren per jaar inzetten een excellente veestapel oplevert, bewijst Hannan met zijn Lisnalty-veestapel. Het Ierse holstein-friesianstamboek (IHFA) organiseert al zeventien jaar een 'Beste veestapel van het jaar'-verkiezing, waarbij zowel het exterieur als de jaarlijkse productiecijfers meetellen. Hannan won deze verkiezing in de afgelopen tien jaar vijf keer en werd ook vijf keer tweede. In juli 2015 organiseerde de IHFA zijn vijftigjarig jubileumfeest op de boerderij van Hannan in Friarstown, Limerick. Dat viel toevallig samen met het vijftigjarig bestaan van de boerderij én het vijftigjarig huwelijk van de ouders van Hannan.

Ruim 4000 bezoekers – een recordaantal voor een open dag van de IHFA – zagen niet alleen het bedrijf, maar konden ook deelnemen aan de veiling. Hannan bood 33 dieren aan die gemiddeld 3000 euro per stuk opbrachten. 'Mijn vader begon in 1965 met zeven hectare grond', vertelt Hannan. 'Halverwege de jaren tachtig kwam ik in het bedrijf. Ik wilde altijd al boer worden. Werken met mooie koeien is mijn grote passie', gaat hij verder. De afgelopen jaren breidde de veehouder zijn veestapel fors uit. In 2010 liep er nog een koppel van 80 koeien, nu zijn dat er 160. Deze worden gemolken in een 2x20 stands swingovermelkstal. Dat Hannan plezier beleeft aan het fokken van en het werken met mooie koeien, blijkt uit de hoge score voor exterieur. 'In juni van dit jaar zijn er

Een typisch Iers beeld: eenvoudige stallen die grotendeels geschakeld zijn gebouwd

fecties of te vroege tocht. Dat laatste is noodzakelijk om het afkalfmoment te kunnen synchroniseren. Door problemen vroegtijdig op te sporen, zijn de inseminaties succesvoller, aldus Hannan. 'Vijftachtig procent van onze veestapel is drachtig na de eerste inseminatie', zegt hij. Daartegenover staat dat vaarzen afkalven op een leeftijd van 26 tot 28 maanden. 'Dat komt door de synchronisatie van het afkalfmoment in september en in januari', laat Hannan weten. 'Vanaf zestien maanden starten we met insemineren. Ze mogen best wat groter zijn en verder doorgroeien voordat ze afkalven. Ze geven dan direct meer melk en kunnen het ook makkelijker aan.'

In de eerste 48 uur na de geboorte krijgen de kalveren acht liter biest. Daarna krijgen ze veertien weken lang twee keer per dag twee liter kalvermelk. Daarna krijgen de dieren hooi, brok en stro bijgevoerd. 'Tot een jaar oud blijven ze binnen. Daarna gaan ze de wei in', vertelt Hannan. Hannan houdt negentig procent van de vaarskalveren aan voor eigen opfok. In de eerste lactatie volgt de selectie: ze moeten

dan binnen vijf weken meer dan 22 liter melk per dag produceren, anders gaan ze weg. 'Ik heb nooit problemen om mijn koeien te verkopen', zegt de veehouder. 'We hebben jarenlang gefokt op type en op productie. Ik ben trots op de hoge kwaliteit van mijn veestapel en dat wil ik ook zo houden', zo gaat hij verder.

Lagere kosten met zero-grazing

Een teken van de hoge kwaliteit is de hoge gemiddelde productie van 12.000 kg melk. Dat is niet alleen een resultaat van fokkerij, Hannan houdt ook vast aan een ander voersysteem dan de meeste Ierse veehouders. De koeien krijgen een tmr-rantsoen met kuilgras, stro, voederbieten en mais. In de winter komt hier extra brok bij. 'Maar omdat ook in Ierland de melkprijs al lange tijd laag is – de afgelopen drie jaar gemiddeld 23,5 cent per kilo – bezuinig ik nu toch iets op het voer', zegt de melkveehouder. 'Afgelopen jaar ben ik overgestapt op een zero-grazing-systeem. Dat betekent dat de koeien grazen in de weide en daarbij ook gemaaid gras aan het voerhek krijgen.' Om opti-

maal gebruik te maken van dit systeem haalt hij de koeien een uur voor het melken naar binnen. 'Ze kunnen aan het voerhek meer gras opnemen dan in dezelfde tijd in de weide.'

De hoge producties van de koeien hebben geen nadelige gevolgen voor het droogzetten en opstarten. Hannan zet zijn dieren zeven weken droog. Afgelopen jaar bouwde hij extra vreet- en ligruimte bij de stal: op deze manier hebben ook de vaarzen geen moeite om voldoende voer tot zich te nemen. 'Afgelopen jaar hebben we twee lebmaagverdraaiingen gehad. Op een totaal van 150 koeien vind ik dat weinig.'

Sunraykoefamilie

Voor het uiteindelijke bedrijfsresultaat is volgens Hannan de kwaliteit van de koefamilie doorslaggevend. 'De Sunrayfamilie is mijn favoriet. De eerste Sunray, een Scottish Sovereign Stardochter, kocht ik in 1987. Zij kreeg 93 punten en schreef 22 kampioenschappen op haar naam, ongekend', denkt hij terug. 'Haar kwaliteiten geeft ze door in haar dochters en kleindochters: die zijn allemaal met meer dan 86 punten ingeschreven en geven meer dan 10.000 kg melk.'

Het zijn kwaliteiten die hij in de koeien in de showring ook graag ziet. Van stiervader O Man en zijn zonen is hij niet gecharmeerd. 'Ze krijgen met moeite een jaarproductie van 8000 kg en zijn naar mijn mening vaak te bevestigd voor een melkoe', zo zegt hij stellig. 'Ik heb ze liever groter en melktypischer.'

Het zijn punten waar hij ook in de keuringsring op let. En met een glimlach denkt hij weer terug aan de tijd in Nederland en Denemarken. 'Naast de mooie feesten die de keuringen zijn, vind ik dat de koeien in Nederland natuurlijker worden vorgebracht', zegt het internationale jurylid. 'Dat de uiers niet geseald worden, vind ik een groot pluspunt. Daardoor tonen de koeien zich natuurlijker en dat maakt de competitie in Nederland – maar ook in Denemarken – eerlijker. Daar kunnen we in veel Europese landen nog van leren', zo sluit hij af. |

De 2 x 20 stands swingovermelkstal zorgt ervoor dat Hannan vlot kan melken

